

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теорія держави та права»

Кафедра теорії держави та права

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Форми здобуття вищої освіти
Мова викладання
Навчальний рік
Форма підсумкового контролю

обов'язкова
перший (бакалаврський)
бакалавр
08 «Право»
081 «Право»
Право
очна/заочна
українська
2022-2023
залік, екзамен

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічні працівники кафедри

<https://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-teoriyi-derzhavi-ta-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

(044) 245-24-69
k001@naiu.kiev.ua

Очні:
(відповідно до окремого графіка кафедри)
Онлайн: електронною поштою,
пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

денна форма навчання:
<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=181>
заочна форма навчання:
<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=668>

Стислий опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія держави та права» викладається на 1-му курсі підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 081 «Право» і передбачає опанування вміннями і навичками стосовно питань, що пов'язані із закономірностями виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ в суспільстві.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття здобувачем вищої освіти вмінь і навичок стосовно питань (проблем), що пов'язані із закономірностями виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ в суспільстві, озброїти майбутніх юристів науково обґрунтованими формами і методами роботи в нормотворчій діяльності, при здійсненні систематизації чинного законодавства, у процесі правореалізаційної діяльності, в узагальненні юридичної практики, у проведенні профілактичної, оперативно-розшукової, виховної роботи та інших практичних діяч.

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни розпочинається в 1-му семестрі 1-го року навчання у обсязі 180 годин 6 кредитів ECTS. Для денної форми навчання: 44 год. – лекцій, 46 год. – семінарські заняття, 90 год. – самостійна робота. Для заочної форми навчання: 12 год. – лекцій, 20 год. – семінарських занять, 148 год. – самостійна робота.

Форми та методи навчання. Очна серія лекційних і семінарських занять, самостійна робота курсантів (студентів, слухачів), виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Курсанти (студенти, слухачі) мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль. Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі заліку або іспиту (якщо дисципліна вивчається впродовж декількох академічних періодів, то підсумковий контроль може проводитися за частиною дисципліни, вивченої в даному академічному періоді). Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Пререквізити: навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» служить необхідною передумовою для подальшого вивчення дисциплін фахового спрямування.

Постреквізити: конституційне право, цивільне право, адміністративне право, міжнародне право, судові та правоохоронні органи України, кримінальне право, екологічне право, фінансове право, трудове право, господарське право та ін.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання («hard skills»)**

Програмні результати навчання
оволодіти здобувач

Компетентності, якими повинен

Для підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

PH3 – проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

PH18 – застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи;

PH19 – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

СК1 – здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві;

СК2 – здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему;

СК8 – здатність застосовувати правові принципи та доктрини;

СК12 – здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції;

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК13).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- основи методології в пізнанні державно-правових явищ;
 - основні закономірності процесу виникнення держави та права;
 - сутність і головні ознаки держави;
 - основні підходи до типології держав;
 - види функцій та форми держави;
 - поняття та ознаки правової держави;
 - сутність права, його ознаки та функції, сучасні підходи до праворозуміння;
 - види форм (джерел) права;
 - поняття, структуру та види норм права;
 - сутність і співвідношення системи права та системи законодавства;
 - поняття, ознаки та види правових відносин;
 - сутність правотворчості;
 - специфіку реалізації та тлумачення норм права;
 - механізм правового регулювання суспільних відносин;
 - поняття та типологію правової поведінки;
 - склад і види правопорушень, принципи юридичної відповідальності, а також місце й роль правоохоронних органів у боротьбі з правопорушеннями та у їх профілактиці;
 - поняття й основні принципи законності, співвідношення законності та правопорядку;
 - сутність правової культури та правової свідомості;
- основні правові системи сучасності.

Вміти:

- вільно володіти основними категоріями теорії держави та права, правильно застосувати їх при оцінюванні конкретних ситуацій;
- характеризувати державу як політико-правове явище;
- орієнтуватися в джерелах права, вміти вільно їх тлумачити;
- відрізняти правові відносини від інших видів суспільних відносин;
- аналізувати норми права, застосовуючи методи пізнання державно-правових явищ;
- правильно реалізовувати норми права в різних життєвих ситуаціях;
- реалізовувати на практиці вимоги законності та правопорядку;
- критично оцінювати явища правової системи.

Навички:

- здійснювати власні наукові дослідження з проблем, що входить до предмету початкової дисципліни;
- формувати власні поняття та орудувати ними;
- розуміти та давати оцінку науковим правовим проблемам;
- формувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Поняття, походження і сутність держави	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Основні теорії виникнення держави. 2. Поняття та ознаки держави.
Тема 2. Форми держави	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Роль монархій у сучасних розвинутих країнах. 2. Особливості монархічної форми правління в країнах Арабського Сходу. 3. Особливості федералізму в сучасних зарубіжних країнах. 4. Правовий статус адміністративно-територіальних одиниць в унітарних державах. 5. Нетипові форми державного правління.
Тема 3. Функції та механізм держави	Лекційні, семінарські заняття	Теми рефератів, доповідей: 1. Поняття, ознаки та види функцій держави. 2. Форми та методи забезпечення функцій держави. 3. Поняття та ознаки механізму держави. 4. Поняття та ознаки органів держави.
Тема 4. Сучасні концепції державотворення	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Сучасна процедура державотворення та визнання. 2. Проблеми формування правової держави в Україні. 3. Місце правоохоронних органів у реалізації положень соціальної та правової держави. 4. Сучасні концепції держави – класифікація та загальна характеристика. 5. Глобалізація як невідворотний процес державно-правового розвитку.
Тема 5. Поняття сутність та зміст об'єктивного права	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Соціальна цінність об'єктивного права. 2. Сутність права як певної міри свободи. 3. Причини виникнення права. 4. Основні принципи права.
Тема 6. Система права та система законодавства	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні	Теми рефератів, доповідей: 1. Особливості судової практики у

	або групові опитування.	країнах англосаксонської та романо-німецької сімей. 2. Особливості систематизації норм права в Україні. 3. Класифікація норм права за різними критеріями. 4. Критерії поділу системи права на галузі. 5. Проблемні аспекти структури норми права.
Тема 7. Правотворчість та форми (джерела) права	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Правоутворення та правотворчість: аспекти співвідношення. 2. Особливості правотворчості в Україні. 3. Класифікація нормативно-правових актів України. 4. Особливості техніки відомчої правотворчості. 5. Особливості дії нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
Тема 8. Реалізація норм права	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Співвідношення нормативно-правових та правозастосовних актів. 2. Випадки, що зумовлюють необхідність застосування норм права. 3. Тлумачення норм права як елемент правореалізаційного процесу. 4. Тлумачення Конституції України та інших законів Конституційним Судом. 5. Порівняльна характеристика способів тлумачення.
Тема 9. Правовідносини	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Поняття, ознаки та види правовідносин. 2. Склад правовідносин. 3. Юридичні факти: поняття та класифікація.
Тема 10. Правова поведінка	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Правопорушення: поняття, склад і види. 2. Загальна характеристика елементів складу правопорушення. 3. Міжнародне правопорушення: історико-правовий аспект. 4. Злочин: теоретико-правовий аналіз явища.
Тема 11. Юридична відповідальність	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	Теми рефератів, доповідей: 1. Позитивна та ретроспективна юридична відповідальність: соціальне значення і співвідношення.

		<p>2. Мета юридичної відповідальності.</p> <p>3. Критерії класифікації юридичної відповідальності.</p> <p>4. Підстави для притягнення і звільнення від ретроспективної юридичної відповідальності.</p> <p>5. Механізм здійснення юридичної відповідальності.</p>
<p>Тема 12. Правове регулювання та його механізм</p>	<p>Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.</p>	<p>Теми рефератів, доповідей:</p> <p>1. Правове регулювання і його соціальне значення.</p> <p>2. Правопорядок як мета і результат правового регулювання суспільних відносин.</p> <p>3. Значення не юридичних засобів, які впливають на процес правового регулювання.</p> <p>4. Чинники забезпечення ефективного правового регулювання.</p> <p>5. Правопорядок як складовий елемент громадського порядку.</p>
<p>Тема 13. Правова система. Основні правові систем сучасності</p>	<p>Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.</p>	<p>Теми рефератів, доповідей:</p> <p>1. Порівняльне правознавство: характеристика основних складових науки.</p> <p>2. Значення правової культури як одного з елементів національної правової системи.</p> <p>3. Юридична практика як один з елементів правової системи.</p> <p>4. Вплив західноєвропейських університетів на формування та розвиток романо-германської правової сім'ї.</p> <p>5. Правова система України: історія та сучасність.</p>

Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Курсова робота є однією із форм самостійної наукової роботи з елементами дослідження, що виконується здобувачами вищої освіти, відповідно до навчального плану з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних за час освітньої діяльності та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Метою підготовки курсової роботи є:

- закріплення, узагальнення, систематизація, поглиблення та вдосконалення знань, отриманих у результаті вивчення відповідної навчальної дисципліни;
- вироблення творчого мислення, набуття вмінь самостійно працювати з літературними джерелами та нормативно-правовими актами, правильно аналізувати та узагальнювати матеріал;

- поглиблене вивчення літературних джерел – аналіз та узагальнення їхнього основного змісту, розширення обсягу знань за темою, співставлення різних точок зору на одні й ті ж питання;

- прищеплення навичок наукового дослідження, стимулювання до самостійного наукового пошуку.

Курсова робота має бути виконана здобувачем вищої освіти самостійно у чітко визначений період. При її написанні необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст питань, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології, обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичалися матеріали або окремі результати, робити висновки.

Тематика курсових робіт

1. Верховенство права як фундаментальний принцип правової держави.
2. Влада і норми поведінки в первісному суспільстві.
3. Галузі та підгалузі права: поняття та загальна характеристика.
4. Держава і політична система суспільства.
5. Демократичний правовий режим: поняття, ознаки, види.
6. Дія нормативно-правових актів.
7. Загальна характеристика теорій походження держави і права.
8. Законність: поняття, принципи та система гарантій.
9. Законодавча ініціатива: поняття, ознаки, суб'єкти.
10. Застосування норм права як особлива форма їх реалізації.
11. Ідея позитивного права.
12. Ідея природного права.
13. Колізії в законодавстві: поняття, ознаки та способи їх усунення.
14. Конституційні закони.
15. Кримінальний проступок: поняття та класифікація.
16. Механізм держави: поняття та структура.
17. Механізм правового регулювання та його елементи.
18. Місце Національної поліції в механізмі держави.
19. Норма права в системі соціальних норм.
20. Нормативно-правові акти та їх систематизація.
21. Норми права та їхня структура.
22. Основні правові сім'ї сучасності.
23. Особливості парламентсько-президентської форми правління.
24. Особливості унітарної децентралізованої держави.
25. Парламентська держава.
26. Поняття правовідносин та їх види.
27. Поняття, сутність та цінність права.
28. Поняття, структура та види правосвідомості.
29. Права людини: поняття, класифікація та загальна характеристика.
30. Правова держава і громадянське суспільство: аспекти співвідношення.
31. Правова культура та правове виховання курсантів закладів вищої освіти.
32. Правова поведінка: поняття та види.
33. Правова система України: поняття, характеристика елементів.

34. Правовий інститут: поняття, ознаки, види.
35. Правовий нігілізм та шляхи його подолання.
36. Правовий прецедент як джерело права.
37. Правовий статус особи в Україні.
38. Правомірна поведінка: поняття, структура, види.
39. Правопорушення: поняття, склад і види.
40. Правопорядок як мета і результат правового регулювання суспільних відносин.
41. Праворозуміння та його значення для юридичної практики.
42. Правоутворення та форми (джерела) права.
43. Предмет і методологія теорії держави та права.
44. Прогалини в законодавстві та способи їх подолання.
45. Реалізація норм права та їх форми.
46. Республіканська форма правління.
47. Романо-германська правова сім'я: поняття, ознаки.
48. Система права і система законодавства: аспекти співвідношення.
49. Система права та її основні елементи.
50. Система юридичних наук і місце в ній теорії держави та права.
51. Способи тлумачення норм права: поняття та загальна характеристика.
52. Судова правотворчість.
53. Сутність і соціальне призначення правової держави.
54. Тлумачення норм права: поняття, ознаки, види.
55. Унітарна держава.
56. Форма держави: поняття, ознаки, структура.
57. Характеристика основних сучасних концепцій держави.
58. Характеристика основних сучасних концепцій права.
59. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види, функції.
60. Юридичні факти: плюралізм наукових підходів.

Методичні рекомендації щодо підготовки курсових робіт з дисципліни «Теорія держави та права» та критерії їх оцінювання розміщені на вебпорталі кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/2020/metod_rek_kursov_1303.pdf

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;
- мультимедійний проєктор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Основні рекомендовані інформаційні джерела.

Основна

1. Загальна теорія держави і права : [підруч. для студ. юрид. вищих навч. закладів] / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків : Право, 2011. 584 с.
2. Загальна теорія права : підручник / [Козюбра М. І., Погребняк С. П., Цельєв О. В., Матвеева Ю. І.] ; за заг. ред. М. І. Козюбри. [Перевидання] Київ : Ваіте, 2016. 391 с.
3. Загальна теорія права : підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
4. Загальна теорія права. Академічний курс: підруч. для студ.юрисстів / за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 576с.
5. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підруч. / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. 3-тє вид., стереот. Львів : «Новий Світ-2000», 2009. 584 с.
6. Теорія держави і права : підруч. / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю. А. Ведерніков. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 468 с.
7. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 716 с.
8. Теорія держави та права : [навчальний посібник] / Є. В. Білозьоров, О. Б. Горова, В. П. Власенко, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 116 с.
9. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін. Харків: Майдан, 2018. 436 с.
10. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с

Політики вивчення навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційному режимі за погодженням із керівництвом НАВС з презентацією виконаних завдань під час консультації викладача.

На *лекціях* у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь здобувачів ступеня вищої освіти у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

На *семінарських заняттях* теоретичні знання, отримані здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій, обговорюються більш детально у формі міні-

дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних задач.

При проведенні *практичних занять* використовуються активні форми їх проведення: дискусії, ділові ігри, розв'язування тестових та практичних завдань.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і безумовне виконання поточних практичних та індивідуальних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Плани семінарських та практичних занять, практичні та індивідуальні завдання, методичні вказівки до окремих тем, література, система оцінювання занять подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра теорії держави та права», «Дистанційні курси».

Пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри теорії держави та права, які безпосередньо проводять заняття (за затвердженим графіком проведення консультацій) або звернувшись із письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k001@naiau.kiev.ua

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 30 березня 2018 року № 422).

Система оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру/екзамен - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>вибір тематики доповідей відбувається здобувачем вищої освіти на підставі консультації з викладачем, під час написання роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності</i>
Семінарські заняття	<i>під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній систем відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).</i>

Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови виконання визначеного навчальною програмою обсягу.</i>
---	--

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності		Критерій оцінювання компетентності
2	Рецептивно-продуктивний	Нездовільний	У курсанта (слухача, студента) <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
		Низький	Курсант (слухач, студент) має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

		<i>Мінімальний</i>	Курсант (слухач, студент) має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Репродуктивний	<i>Достатній</i>	Курсант (слухач, студент) має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Конструктивно-варіативний	<i>Добрий</i>	Курсант (слухач, студент) має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	<i>Відмінний</i>	рівень компетентності. Курсант (слухач, студент) має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проєктів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт														Підсумковий контроль: залік (екзамен)	Підсумкова кількість балів
Мах 60%														Мах 40%	Мах 100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Самостійна робота		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

Максим ПЕНДЮРА – завідувач кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії держави та права НАВС
 Протокол від 02.09.2022 року № 1

**Завідувач кафедри
 теорії держави та права,
 кандидат юридичних наук, доцент**

Максим ПЕНДЮРА